

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrto leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrto leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 30. marca 1864.

Gospodarske stvari.

Tri najmenitnejše detelje, in kaj vsaka ima posebnega.

1. Rudeča detelja (rother Klee, trifolium pratense sativum) že v prvem letu daje popolen pridelek; ona se ujema z vsakim poljskim kolobarjem; se dá na isto zemljo kmali zopet sejati; seme je povsod dober kup in se lahko tudi doma pridela; ne prizadeva posebno skrbljive in potrošne priprave, kakor nemška in turška detelja; kadar se njiva po nji preorje, je zemlja vselej rahleja, kakor po nemški in turški detelji. Le to je škoda, da suša, ako dolgo trpi, to deteljo rada pokonča.

2. Nemška detelja ali meteljka (Luzerne, medicago sativa) je med vsemi deteljami najgotoviša podpora gospodarju, ki hoče živini opresno (frišno) klajo klasti, ker je najsuheje poletje ne popari in v rasti ne zadržuje; kadar se je ta detelja prav dobro zarastla, dolgo dolgo časa trpi za frišno krmo; 14 dni popred, kakor rudeča detelja, se dá že za frišno klajo kositi; ona daje največ krme; kdor svoje oddaljene njive z nemško deteljo obseje, je za veliko let oskrbljen z obilno klajo. Le mraz ji škoduje, ker je zlo občutljiva rastlina. Priprava zemlje za nemško deteljo prizadene gospodarju nekoliko več dela, kakor rudeča detelja; dobro kaljivo seme se težko dobi; tudi pridelek domačega semena je težji.

3. Turška ali sladka detelja (Esparsette, Onobrichis sativa) se ponaša na suhi, slabi in rahli zemlji dobro, še celo v plitvi zemlji se je obilo nakosí, skor več kakor vsake druge klaje, tedaj ravno na takem svetu, na katerem po navadi trava prav borno raste in jo suša mori, turška detelja dobro stori; lože, kakor rudeča in nemška detelja, se dá turška sušiti; njeno seno je najboljša klaja. Al če se ta detelja s poprejšnjima zastran pridelka primerja, se pa vendar mora reči, da se rudeče in nemške detelje več pridela kakor turške na enakem prostoru.

Priporočilo hmelja in kje se dobé najboljše sadike.

Vsako leto se popije več piva (ola ali pira); zato je tudi poslednjih deset let čedalje več pivarij (olarij) v našem cesarstvu in drugod. Zato pa je tudi cena hmeljeva v primeri olnega pridelka visoka ostala. Čeravno poslednjih 10 let ni nikoli slaba letina bila za hmelj, je srednja cena českega sateškega hmelja (Saazer Hopfen), ki najbolj slovi po celem svetu, vse te leta okoli 170 gold. za cent bila. Tako visoka cena je kmetovavce po mnogih deželah pripravila do tega, da so začeli hmelj saditi in sicer z lepim dobičkom.

Ker reja hmeljeva zlasti tistim, ki ž njim začno, ni dovolj znana, jim priporočam svoje bukve, ki sem jih lansko leto izdal v nemškem jeziku pod naslovom: „Praktische Anleitung zum Hopfenbau.“

Ker pa je dalje na dobrih sadikah vse ležeče, da se dober hmelj pridela, po poštenu nizki ceni ponujam vsem, ki hočejo hmelj saditi, posebno dobre sadike sateškega hmelja, katerih vsako leto spomladi sila veliko po svetu razpošiljam.

Kdor jih želi, naj se obrne do mene pod adreso

Jožef Schöffl,
predsednik gospodarskega društva
v Satecu (Saaz) na Českem.

Kmetijska družba dostavlja temu oglasu le to, da kdor koli želi hmeljevih žlahnih sadik sateških, čez ktere jih na svetu ni, naj se s polnim zaupanjem obrne do gosp. Schöffla. Ta mesec se začneja že razpošiljanje hmeljevih sadik.

Gospodarska novica.

* Umetno plodenje (künstliche Befruchtung) žita in drugih rastlin. Gosp. Hooibrenk na Dunaji trdi — in že mu nekteri pojó slavo, da je resnica, kar je iznajdel — da se more žito na polji in drugo rastlinstvo po volji gospodarjevi oploditi (rodovitniše narediti). — Znano je, da tudi žito itd. je dvojnega spóla in da kadar cvetè, mora (možki) cvetni prah priti v (ženski) cvetni piskerc, da se semenica oplodí in potem zrno postane. Cvetni prah pa dohaja v piskerce, kadar mila sapica pihljá ali pa ga prenašajo različne sem ter tje leteče živalice. Al vreme ni vselej ugodno žitu, kadar cvetè, in zato ostane klasje večkrat jalovo. Hooibrenk postavi na vsako stran njive dekleo ali fanta, in jima, kadar žito cvetè, dá v roko vrv (žnoro), ktera sega čez celo njivo; od te vrví visijo volnate franže doli, v ktere so privezani drobni svinci (šreteljni), kateri franže še bolje doli vlečejo. Deklici ali fanta nategneta zdaj to vrv in gresta, vsak po svoji strani, z vrvijo gori in doli, da franže oplazijo žito in tako cvetni prah iz bilke v bilko prenesó. Hooibrenk je šel s svojo iznajdbo na Francozko in od tam se razglasuje zdaj po svetu ta novica, po kateri žito neki dvakrat več rodi. — Skusili jo bojo letos nekteri gosp. dr. Hlubek v Gradcu, gosp. predsednik Terpin v Ljubljani itd. Dokler prav obilo skušinj ne potrdí te iznajdbe, nam gosp. Hooibrenk ne bo zameril, da ostanemo — neverni Tomaži, ker vemo, da oplod pri živalstvu in rastvu je ena največjih skrivnost natornih in da se plodenje s franžasto vrvjó ob cvetji žitnem utegne bolj motiti kot pospeševati; znano pa nam je tudi, da še mnoge druge okoljščine ob cvetji so krive, da je klasje gluho.